

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Ministerstvo
práce a sociálních věcí

Projekt EURES+3Z Up! Rozvíjíme služby zahraniční zaměstnanosti

Služby poradců EURES a specialistů 3Z v příhraničních oblastech

Shrnutí souborného analytického materiálu

Materiál vznikl v rámci projektu EURES+3Z Up! (reg. č. CZ.03.01.04/00/22_002/0000170), který je spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu plus prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost plus a státního rozpočtu České republiky.

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2
+420 950 191 111, posta@mpsv.gov.cz
ID DS: sc9aavg, IČ: 00 55 10 23

mpsv.gov.cz

Služby EURES v příhraničních oblastech: hlavní zjištění a doporučení

Vymezení tématu

Příhraniční regiony České republiky jsou místem intenzivní pracovní mobility. Blízkost Německa, Rakouska, Polska a Slovenska rozšiřuje možnosti pracovního uplatnění, zároveň však přináší potřebu orientovat se v rozdílných právních, sociálních a administrativních systémech. Právě zde se proto výrazně projevuje význam služeb EURES – nejen při hledání zaměstnání, ale také při řešení situací spojených se sociálním zabezpečením, zdravotním pojištěním, dávkami v nezaměstnanosti, uznáváním kvalifikací, zaměstnáváním cizinců nebo pobytovými otázkami.

Kvalitativní analýza ukazuje, že služby EURES v příhraničí prošly za poslední dvě desetiletí výraznou proměnou. Z původně informační služby zaměřené především na pracovní příležitosti v zahraničí se postupně stal **odborný poradenský systém schopný řešit komplexní přeshraniční situace jednotlivců i zaměstnavatelů.**

Od informační služby ke komplexnímu poradenství

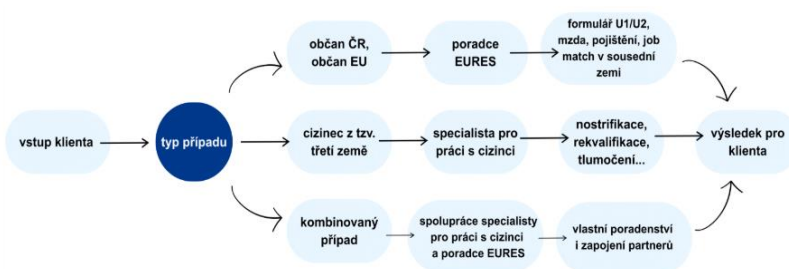
Jedním z hlavních posunů je rozšíření samotného pojetí služby. Klienti dnes často nepřicházejí s jedním izolovaným dotazem. Pracovní mobilita může současně otevírat otázky pracovního práva, zdravotního a sociálního pojištění, rodinných dávek, podpory v nezaměstnanosti nebo pobytového statusu.

Na tuto změnu reagoval také model služeb. V příhraničních regionech funguje **devět koordinačních center – v Liberci, Ústí nad Labem, Karlových Varech, Plzni, Českých Budějovicích, Brně, Zlíně, Ostravě a Hradci Králové.** Jejich smyslem je soustředit odborné kapacity přímo do oblastí, kde je přeshraniční pracovní mobilita běžnou součástí trhu práce. Významný kvalitativní posun přinesl projekt **EURES+3Z Up!**. Poradenský tým byl rozšířen

o specialisty pro práci s osobami s migrační zkušeností. Zatímco poradci EURES se zaměřují především na pracovní mobilitu, pracovní podmínky, zahraniční trhy práce a koordinaci sociálního zabezpečení, specialisté doplnili služby zejména o problematiku zaměstnávání občanů třetích zemí, pobytových oprávnění, integrace, zdravotního pojištění a přístupu ke službám v ČR.

Právě propojení obou odborností patří k nejvýznamnějším inovacím současného modelu. Umožňuje řešit klientskou situaci jako celek, nikoliv pouze její pracovněprávní část. Tento přístup odpovídá také proměně klientely: vedle tradičních přeshraničních pracovníků přibývají lidé, kteří potřebují současně řešit zaměstnání, pobyt, pojištění nebo situaci rodinných příslušníků.

Digitalizace a nové formy služeb

Další zásadní změnou byla **digitalizace poradenství**. Významným impulsem se stala pandemie covid-19, kdy bylo nutné rychle reagovat na omezení pohybu přes hranice a současně zachovat dostupnost služeb pro přeshraniční pracovníky. Rozvoj online komunikace postupně rozšířil možnosti, jak klientům poskytovat informace a poradenství bez nutnosti osobní návštěvy.

Digitalizace tak nezůstala pouze krizovým řešením. Online poradenství, webináře a další digitální formy komunikace doplnily tradiční osobní služby a zvýšily jejich dostupnost. Současně se však digitalizace může stát bariérou pro klienty s nízkou digitální gramotností nebo omezenou schopností orientovat se v českých elektronických systémech.

Posílila také práce se zaměstnavateli. EURES pomáhá firmám s nábořem pracovníků ze zahraničí, podmínkami zaměstnávání občanů EU i třetích zemí, přeshraničními náborovými akcemi a prezentací pracovních příležitostí prostřednictvím evropské sítě.

Důležitým směrem je přitom nejen mobilita **z České republiky do zahraničí**, ale také získávání pracovní síly **pro český trh práce**. Poradci EURES prezentují český pracovní trh a podporují nábor zahraničních pracovníků, zejména v regionech a profesích, kde zaměstnavatelé obtížně obsazují volná místa.

Co ukazují příběhy klientů

Konkrétní případy dobře ilustrují, proč se služby posunuly ke komplexnějšímu modelu.

Pendler mezi Českem a Německem. Klient z Karlovarského kraje několik let pracoval v Bavorsku. Po skončení zaměstnání potřeboval současně vyřešit zdravotní pojištění, rodinné dávky a podporu v nezaměstnanosti a nevěděl, ve kterém státě jednotlivé záležitosti řešit. Poradce EURES mu pomohl zorientovat se v pravidlech koordinace sociálního zabezpečení a správném postupu vůči institucím. Včasné poradenství pomohlo předejít chybám, které mohly způsobit zdržení nebo ztrátu nároků.

Podezřelá pracovní nabídka a riziko vykořisťování. Rumunský manželský pár přijel do ČR prostřednictvím neověřeného zprostředkovatele. Zaměstnavatel jim odebral osobní doklady, nevyplácel sjednanou mzdu a poskytl nevyhovující ubytování. Díky spolupráci českých a rumunských poradců EURES se podařilo případ ověřit a koordinovat další pomoc. Případ ukazuje význam mezinárodní sítě nejen při zprostředkování pracovní mobility, ale také při **prevenci pracovního vykořisťování a ochraně pracovníků.**

Filipínští pracovníci po náhlé ztrátě zaměstnání. Skupina pracovníků zaměstnaných přes agenturu přišla po ukončení zakázky o práci. Protože pobývali v ČR na zaměstnanecké karty, ztráta zaměstnání současně ohrozila jejich legální pobyt. Situace vyžadovala spolupráci specialisty, který řešil pobytové podmínky a zákonné lhůty, a poradce EURES, který pomáhal s dalším pracovním uplatněním. Propojení obou služeb umožnilo klientům včas reagovat a současně přispělo k prevenci nelegálního pobytu a zaměstnávání.

Rizika a limity dalšího rozvoje

Analýza zároveň identifikuje několik oblastí, které mohou další rozvoj služeb komplikovat. **Roste složitost klientských případů** – stále častěji se propojuje více států, pracovníprávní a pobytová problematika, sociální zabezpečení nebo situace rodinných příslušníků. Rostoucí význam zahraniční pracovní síly, změny evropské legislativy a nové formy pracovní mobility proto zvyšují požadavky na odbornost poradců.

Rizikem zůstávají také neověřené pracovní nabídky, nelegální zaměstnávání a pracovní vykořisťování. U zahraničních pracovníků může zranitelnost zvyšovat jazyková bariéra, neznalost českého právního prostředí a závislost na zaměstnavateli či zprostředkovateli.

Samostatnou výzvou je získávání pracovní síly ze sousedních zemí pro české zaměstnavatele. Zejména v regionech sousedících s Německem a Rakouskem působí proti příchozí mobilitě **výrazné mzdové rozdíly**. Roli hrají také dopravní dostupnost, jazyk, pracovní a životní podmínky nebo skutečnost, že nedostatek pracovníků může současně řešit český i sousední region. EURES může podporovat nábor, informovanost a propojení

zaměstnavatelů s uchazeči, nemůže však odstranit strukturální ekonomické rozdíly mezi pracovními trhy.

Klíčová doporučení

Z analýzy vyplývá několik priorit pro další období:

1. **Stabilizovat odborné kapacity v regionech** a zachovat propojení poradců EURES se specialisty pro práci s osobami s migrační zkušeností. Právě týmové řešení komplexních případů patří k hlavním přínosům současného modelu.
2. **Pokračovat v digitalizaci, ale zachovat vícekanálové poradenství.** Online služby zvyšují dostupnost, neměly by však vytlačit osobní pomoc klientům, kteří potřebují intenzivnější podporu.
3. **Dále rozvíjet přeshraniční institucionální spolupráci.** Kontakty s partnerskými institucemi v Německu, Rakousku, Polsku a na Slovensku umožňují rychle získávat ověřené informace a řešit konkrétní případy.
4. **Posilovat prevenci a informovanost** – zejména v oblasti bezpečné pracovní mobility, ověřování pracovních nabídek, pracovních práv a prevence vykořisťování.
5. **Rozvíjet služby zaměstnavatelům a podporu příchozí mobility,** včetně přeshraničního náboru a prezentace českého trhu práce.
6. **Systematicky sdílet dobrou praxi a zajistit metodické vedení.** Závěrečná evaluace upozorňuje, že dosažené změny nejsou automaticky udržitelné a závisejí na personální stabilitě, odborném rozvoji a přenosu zkušeností mezi regiony.

Shrnutí

Vývoj služeb EURES v českém příhraničí ukazuje jasný posun **od předávání informací ke komplexnímu odbornému poradenství.** K nejvýznamnějším pozitivním změnám patří rozšíření personálních kapacit, vznik a rozvoj koordinačních center, propojení poradců EURES se specialisty pro práci s osobami s migrační zkušeností, digitalizace služeb, intenzivnější přeshraniční spolupráce a širší podpora zaměstnavatelů a zahraničních pracovníků.

Projekt EURES+3Z Up! tento vývoj urychlil a vytvořil podmínky pro řešení případů, které už nelze rozdělit na „pracovní mobilitu“ a „migraci“. Právě **propojení odborností, regionální dostupnost a možnost využívat mezinárodní síť partnerů** představují hlavní přidanou hodnotu současného systému. Další rozvoj by proto neměl znamenat budování nového modelu od začátku, ale především **udržení a systematické rozvíjení toho, co se osvědčilo:** stabilních odborných týmů, kombinace osobních a digitálních služeb, metodické podpory, sdílení dobré praxe a dlouhodobé spolupráce s institucemi na obou stranách hranice. Tyto prvky jsou klíčové pro bezpečnou, legální a udržitelnou pracovní mobilitu.

Celou analýzu najdete na <https://mpsv.gov.cz/eures-3z-up->.